

W 1704
0
СРЕСКИ АРХИВА

Драге другарице,

Организација АФЖ-а је масовна организација која треба да постане стуб око којег ће се окупити све поштене жене, антифашистички распол ожене. Да би она то постала потребно је отклонити многе недостатке.

1.- Пред нама се поставља као врло важан задатак успостављање организација АФЖ-а, тамо гдје је до сада није било. Ово ћемо постићи, ако у мјесту гдје нема организације АФЖ-а, пронађемо бар неколике поштене жене које су антифашистички расположене на их заинтересујемо за рад наше организације. Преко тих жена ћемо се повезати са осталим женама у дотичном селу или општини. Кад тако створимо себи упориште у извјесном мјесту гдје не постоји наше организације, неће нам бити тешко повезати се и са осталим поштенним женама. У прво вријеме ћемо се повезивати преко личних разговора и мањих конференција, тако ће се створити услови за сазив већих конференција и омогућити избор другарица за одборе наше организације. Гдје нема услова за слободан рад наше организације, треба стварати илегалне одборе (овдје мислимо на територију коју држи окупатор и домаћи издајници).

Обилазећи терен дошли смо до закључка да одбори наше организације и тамо гдје постоје још нијесу довољно учвршћени, да би могли испунити све задатке који се пред њима постављају. Један од важних услова за учвршћење наше организације, јесте редовно одржавање састанака одбора, како средских тако општинских и сеоских што још није јасно свим нашим другарицама. Одбори морају одржавати редовно састанке послије сваких десет дана. Потребно је одржавати радне и васпитне састанке. На радним састанцима се дискутује о свим питањима која се тичу учвршћења и уопште рада наше организације. На тим састанцима се прорађује материјал који је организација намијенила само за одборе и повјеренице, као на пр.: ово писмо, друга разна циркуларна писма итд. Скоро је редован случај, да се на састанцима широко постављају задаци као на пр.: треба одржавати конференције, треба прикупљати прилоге, треба потпомагати НОВ, масовно окупити жене око наше организације, треба организацију учврстити итд. али се конкретно не постављају задаци појединачно пред сваком другарицом. Од таквог постављања задатака мало је користи. У будуће на састанцима, треба пред сваком другарицом у одбору поставити јасне и одређене задатке. Обавезати сваку појединачно да послије одређеног рока одговара за испуњење постављених задатака. С обзиром да има другарица у одборима, које још нијесу довољно издигнуте да би постављене задатке саме могле испунити, то је неопходно да се на састанцима о свим задацима појединачно продискутује и дају упутства како ће се они најбоље извршити.

Дужност је, како секретара одбора тако и осталих чланова, да састанак одрже на висини. Не смије се дозволити да се ниво састанка спусти на обичну сједњку, што се често дешава. Дисциплину на састанку треба одржати и не дозволити да се говори без реда. Другарицу која претходно добије ријеч од секретара, остале морају саслушати, па тек кад она заврши оне могу и треба да дају своје мишљење.

На васпитним састанцима, на којима могу присуствовати и поље жене - истински пријатељи наше борбе, које нијесу у одбору, прорађује се материјал који излази у НО-борби. Редовна је појава да се другарице жале како оне нијесу довољно политички издигнуте да би могле руководити радом на терену. У томе и јесте важност тих васпитних састанака, преко којих ће се другарице оспособити да руководе правилно радом. Како се наша организација сваки даном све више шири, неопходно је да се наше активисткиње што више издигну, да би се znale снажи у свакој ситуацији, на терену. Не смије се ограничити само, на прорађивање материјала који издаје организација АФЖ-а, већ се мора прорађивати материјал који издаје, пропагандни одсек НО-власти и материјал који издају остале антифашистичке организације. Да би се могао потпомаћи рад осталих антифашистичких организација потребно је прорадити материјал који оне издају и упознати се са начином њихове борбе. Исто тако потребно је познавати циљеве и задатке НО-власти, да би смо могле помоћи истој да се учврсти и заступа по-

стане права народна vlast.

Ради што бољег учвршћења организације нужно је редовно обилажење наших одбора од стране виших и пружање пуне помоћи у раду. Та повезаност неопходна је јер не се једино тако нашој организацији, дати јединствен карактер.

Услед недовољне прораде материјала, долази до грешака на терену. Тако су многе другарице схватиле, да наши одбори имају власт над женама (срез партички). Наши одбори нијасу никаква власт жена, већ су то одбори који имају за задатак да најшире окупе све поштене жене, да их активизирају у борби против фашистичког окупатора и домаћих издајника: четника, усташа и др., да их политички васпитају, подигну и припреме да би могле одговорити, задацима који се пред њима постављају и заузети достојно мјесто у младој демократској федеративној Југославији. Да би наше активисткиње одговориле својим задацима и окупиле све поштене жене око наше организације потребно је да све жене убиједу у оправданост циљева наше организације. Да би наши одбори то успјели они морају бити довољно уздигнути и осамостањени. Често се наше другарице жале, како немају материјала за читање или како су веома слабо писмене, па им нема ко читати итд. итд. Све се те препреке могу отклонити само раду треба приступити са вишом вољом и стрпљењем.

За нашу организацију, моћи ће се рећи да је учвршћена кад се отклоне све грешке и недостаци које смо напоменули и кад се наше активисткиње политички издигну толико да буду у могућности саме руководити радом на своме терену.

2.- До сада је наша организација врло мало учинила на политичком уздицању ширих маса, како жена тако народа уопште. С обзиром да су наше жене до сада биле потпуно политички незаинтересоване, потребно је уложити много труда да се код њих пробуди жеља, да прате развој догађаја и да се убиједу, да и оне могу и треба да утичу на исте. Да би наше активисткиње могле правилно и успјешно утицати на широке масе жена, неопходно је потребно да саме буду политички издигнуте и убијеђене у скору пропаганду фашизма. Да би све то постигле, оне морају много више пажње посветити личној изградњи. То ће успјети ако са више воље прате развој догађаја у свијету и ако са потпуним разумјевањем прорађиваше сав материјал који излази у НО-борби.

Преко зборовра и конференција женама треба убједљиво говорити о сигурној побједи савезника, о њиховој чврстој и искреној сарадњи, о великим успјесима Црвене армије, о тешком положају у коме се налазе сателитске државе, о помоћи коју наша војска добива од савезника, о успјешним операцијама које она води итд. Путем конференција, радних сијела и преко личних разговора, треба пред женама стално износити звјерства и патње које нам је нанео фашистички окупатор и домаћи изроди. Тим путем код њих треба расиривати што већу мржњу према непријатељу. Указивати на одлуку АВНОЈ-а о забрани повратка краља Петра и избјегличке владе, као главних криваца за братоубилачки рат у земљама Југославије.

Приликом сазивања конференција и радних сијела, женама треба претходно разговарати и убјеђивати их у потребе истих. Не смије се поновити као што се до сада практиковало на пр. Дробињачка општина, да се жене путем писмених наређења окупе на конференцији и радна сијела.

Многе другарице из општинских и сеоских одбора су схватиле да је организација АФЖ-а створена на бази власти што је погрешно. Дужност је наших одбора да стрпљивим радом убиједу жене у потребе конференција, радних сијела и уопште помоћи и учешћа у НО-борби. Често се догађа да се на конференцијама долази не припремљено и са слабиим рефератима тако да се не успије заинтересовати жене и наравно да таква другарице неће други пут успјети да у дотичном мјесту сазову конференцију. Зато на конференцији треба долазити припремљено са рефератима чија је садржина блиска и интересантна нашим женама. Не смије се дозволити да жене схвате да је једини циљ АФЖ-а прикупљање помоћи за НОВ. Дужност је наших одбора да увјере жене да наша организација, поред тога што води рачуна да се наша војска материјално и војнички помогне, има као главни циљ да пружи свестрану помоћ нашим женама да се политички и културно подигну.

3.- На културно просвјетном пољу наша организација није одговорила својим задацима. Главна препрека у том погледу јесте масовна неписменост наших жена. Зато је неопходно потребно да у заједници са Уједињеним Савезом Антифашистичке Омладине озбиљно приђемо раду за отварање што већег броја течајева

0

4704

за неписмене.

У циљу културног подизања наших жена треба по могућности што чешће дати приредбе и предавања која по својој садржини треба да буду у духу НО-борбе. На таквим приредбама потребно је говорити о циљу организације АФЖ-а. Да би се имала јасна слика о раду наше организације и о животу жена у Црној Гори потребно је слати дописе и са нашег терена. Зато треба развијати код жена љубав, према писању и мало боље дописе слати Среским а ови ће их слати Окружном Одбору.

4.- Још многим од наших другарица није јасно какав треба да буде однос између наше организације и Уједињеног Савеза Антифашистичке Омладине. О обзиром да је УСАО антифашистичка организација, која окупља најшире слојеве поштене омладине антифашистички расположене, пред нама се поставља задатак да усклади-мо рад наше организације са организацијом УСАО у борби против непријатеља нашег народа фашистичког окупатора и домаћих издајника.

Све антифашистички расположене жене без обзира којој антифашистичкој другој организацији припадале су припаднице АФЖ-а без обзира на године. Али пошто велики број младих дјевојака ради у савезу антифашистичке омладине не треба их опререћивати и дужностима у нашој организацији. Често се дешава да се око појединих другарица преостимају одбори УСАО и одбори наше организације гдје ће она конкретно радити. Ову ствар треба ријешити на тај начин што ће ове младе другарице радити тамо гдје више могу користити.

НОО су органи народне власти и задатак је наше организације да им укаже сву потребну помоћ како би они што боље одговорили својим задацима. До сада се практиковало да су жене биле делегиране у НОО што је погрешно. Као и мушкарци тако и жене у одборе долазе само бирањем преко конференција. Не треба се руководити тиме да се задовоље формални принципи равноправности, тиме што ће у сваком одбору ући по једна другарица без обзира да ли у дотичном селу или општини има жена које имају услове за то. Број другарица у одборима није ограничен већ се одређује према способностима самих жена и према томе колико их народ изабере.

Ради сузбијања заразних болести треба потпомоћи НОО ради што бржег организовања здравствених комисија. Задаци тих комисија су обилажење наших села и сваке куће појединачно, у циљу борбе против нечистоће и заразних болести. Исто тако треба сви наши одбори, да пред собом поставе као врло важан задатак поред осталих и борбу против нечистоће и заразних болести. То ће се постићи ако преко конференција и предавања ангажујемо што већи број жена у борби против разних заразних болести дјегавог тифуса и др.

5.- Пошто су мушкарци већим дијелом мобилисани то је потребно организовање женских радних чета. Задатак тих чета био би: обрађивање земље, поправљање попањених кућа и вршење курирске службе. Потребно је да се при нашим војним и позадинским јединицама образују радионице за прераду коже. У тим радионицама би се жене добровољно окупљале, гдје би им се читале вијести и други материјал.

При командама мјеста и другим установама треба створити перioniце веша у циљу одржавања чистоће и сузбијања разних болести.

Ово писмо прорадити на свим састанцима одбора и придржавати се истог у раду. Општински одбори на чијем терену има повјереница треба да заједно са њима прораде ово писмо.

С другарским поздравом,

С м р т Ф а ш и з м у - с л о б о д а н а р о д у !

17 марта 1944 год.

за Окружни Одбор АФЖ-а - Никшић

Марија Ковачевић
Марија Савијевић

